

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

סנהדרין

מסורת הש"ס

שאינן כוס מדי אוכל כו הכן . שמואלין הארונות חוץ לקרקע ועשוין מהן אבוסים במלחמת גוג ומגוג : שאין כל דקל וכו' . כלומר עתידין פרס ומדי לבא על צבל וללכדה ונתמלחה כל ארץ צבל חיילות פרכיים וסוסיהם ומשם צאים לא"י ולנכדים אותה : עד שפספוט מלכות על ישראל ט' חדשים שנאמר לכן ינסה לישראל עד עת יולדה ילדה . היינו ט' חדשים כדמסרגמינן בן יתמסרון כעיון דילתחא למילד וכתיב (מיכה ה) ועמד ורעה בעוז ה' וגו' וישבו כי עתה יגדל ומתרגמינן ויתבון מביני גלותהון : על בני ישראל . היינו כל העולם שישראל מפחרים בו : ייסי . משיח ולא אחמיניה : בטולא דכופיתא דחמריה . צבל הרעי של תמורד כלומר חפילו בכך אני רואה ובלבד שארתי : כופיתא . רעי כמו רמא כופת' וסכר ירדנא צבצבא צחרא (ד' גג) : מאי טעמא . אמר לא אחמיניה : חבלו של משיח . גורלו ולקמן בעי מאי הוא ל"א חבלו פחדים וחבלים שיהיו בימיו מחיל העובדי כוכבים : לפסות לסס נס . לעלות צורע על כרחס של מלכי פרס : כביאה שניה . בימי עזרא כביאה ראשונה בימי יהושע מדהקישן הכתוב : מאי טעמא . חיו לרה בזה בארץ בימיו שאתה אומר לא אחמיניה : סנטר . מפרש צבצב (ד' סה) צר מחווייתא שידע מילרי השדות וגבולותן עד כאן של פלוני מלאן ויחלף של פלוני ובידו לרבות לאחד ולמעט לאחר וכשפגעו אותו סנטר רואה למדוד שדותיו לקצר מילרי השדות ודומה כמי שפגע בו ארי : גצאי . גוצה מס המלך : מי שכל סבבורה שלו . הקב"ה מטעבר בעלמו כיוולדה ואומר בשעה שמעביר העובדי כוכבים מפני ישראל היאך אחביד אלו מפני אלו : פמליא של מעלה ושל מטה . מלאכים וישראל : אפילו גברים לא גרסינן : ריטי ופיל חורא ואויל ושיי סוסיא באורייה . כשרץ השור ונפל מעמידין כוס במקומו בצבוסו מה שלא היה רואה לפסות קודם מפלחו של שור שהיה חביב עליו שרור ביותר וכשמסתפח השור היום אז למחר ממפלחו קשה לו להזיח סוסו מפני השור לאחר שהעמידו שם כך הקב"ה כיון שראה מפלחן של ישראל נתן גדולתו לעובדי כוכבים וכשחזרים ישראל בשעבה ונגללין קשה לו ללבד עובדי כוכבים מפני ישראל : אורייה . כמו (מלכים אה) ארוות כוסים : דאכלי שני משיח .

בבב ט ד

שבע שיהיה באתן הימים לישראל יהיה : אלא חילק וזילק אכלי להו . כך היו רגלין לומר כהדם שאומר וכי שדים וסדרות יאכלוהו ובמסכת חולין (דף י"ט) לא חילק ידענא ולא זילק ידענא ולי נראה דמשמעות לשון חילק וזילק לשון חורבה כמו בוקה ומבוקה ומבולקה תורה אור (נמוס ג) ואמרין במולין (סס) לא חילק דרבנן דמלריכין לחלק הסיומן שמלריכין לחלק כל הטבעת ולסייר על פני סולו ולא זילק לרבי יוסי שמחריב הסיומן שחוקך קלת בחוק הטבעת והשאר חוץ לטבעת וגראה למורי דלין לו משמעות לא הכא ולא הכהס ל"א חילק וזילק ב' דיניי סדום שהיו שמוסין כך : אין משיח לישראל . שחוקה היה משיח ועליו נאמרו כל הנבואות אלמתי קרן לבית ישראל ועמד ורעה בעוז ה' : אלא לודו . ציכות דוד שהיה עתיד לומר כמה שירות ותוספתות : למטה . בשביל משה שהיה עתיד לקבל את התורה : מה שמו . של משיח : ינון שמו . כמו ינאי כל אחד היה דורש אחר שמו : לפני שמש . עד שלא נברא היה שמו ינון והיינו אחד *מו' דברים שעלו במחשבה ליצירות : ולא אסון להם מניס . עדיין לא יבא משיח : מנהס . בן חוקיה : חיוורא דבי רבי . מורע של צית רבי : אי מן הייא סוף כגון רבינו הקדוש . אם משיח מואתן שהיים עכשיו ודאי היינו רבינו הקדוש דכובל מחלוהיס והסיד גמור הוה כדלמרינן צבצבא מילע"ז (דף פה) ואם היה מואתן שמתו כבר היה דניאל איש תמורות שגדון ציבורין בגוב אריות והסיד גמור היה והאי כגון ללו דזוקא ל"א כגון רבינו הקדוש כלומר אם יש דוגמתו בחיים היינו רבינו הקדוש ואם דוגמא הוא למתים היינו כגון דניאל איש תמורות : דוד אחר . שעתיד ללמד עליהם : אקים . הקים לא נאמר אלא אקים : כגון קיסר ופלגי קיסר . מלך ושני ירמיהו לו כן דוד החדש מלך כדכתיב ודוד מלכס אשר אקים ודוד המלך שני לו כדכתיב נשיא להם ולא כחוב מלך : טעמא . קלבא סורי"ן צלע"ז ואין לה עינים : שאורס עלי סוף . שיש לי עינים לראות ומלאחי כהנים זה כך ישראל מלפין לגאולה שיום ה' יהיה להם אור אבל העובדי כוכבים למה מקיים אותו הכי הוא להם חשך ולא אור : ה"ג

[יומא י ע"ט]
[ס' אחת ככל העולם סולו וכן הוא גיר' חוס' בע"ז כ' ד"ה משכא וכו']
[מיכה ה]
[צ"י חוס' ר"ה י"ח ד"ה רבס וחוס' יבמות ק"י ד"ה רבא]
[פסחים ג' ד"ה מריס לע']
[ג' שם סוסס לו]
[קמ"ט זט ע"ט]
[פרכי"ז ד"ה חין לסס]
[כדאשית מט ירמיה טו איכס א ישיעס גג ירמיה ל סס יחוקאל לו עמוס ה]

הסלים עב

ונפל חורא ואויל ושרי ליה סוסיא באורייה אמר רב גידל אמר רב עתידין ישראל דאכלי שני משיח אמר רב יוסף פשיטא ואלא מאן אביל להו חילק וזילק אכלי להו לאפוקי *מדרכי הייל דאמר אין משיח לישראל שכבר לא אברי עלמא אלא לודו ושמואל אמר למשה ורבי יוחנן אמר למשיח שמו רבי שילא אמרי שילא שמו שנאמר *עד כי יבא שילא דבי רבי ינאי אמרי ינון שמו שנאמר *יהי שמו לעולם לפני שמש ינון שמו דבי רבי חנינה אמר חנינה שמו שנאמר *אישר לא אתן לכם חנינה ויש אומרים מנחם בן חזקיה שמו שנאמר *כי רחם ממני מנחם משיב נפשי ורבנן אמרי חיוורא דבי רבי שמו שנאמר *אכן חליינו הוא נשא ומכאובינו סבלם ואנחנו חשבנוהו נגוע מוכה אלהים ומעונה אמר רב נחמן אי מן חייא הוא כגון אנא שנאמר *והיה אדירו ממנו ומושלו מקרבו יצא אמר רב אי מן חייא הוא כגון רבינו הקדוש אי מן מתיא הוא כגון דניאל איש תמורות אמר רב יהודה אמר רב עתיד הקדוש ברוך הוא להעמיד להם דוד אחר שנאמר *ועבדו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם אישר אקים להם הקים לא נאמר אלא אקים א"ל רב פפא לאביי והכתיב *ודוד עבדי נשיא להם לעולם כגון קיסר ופרכי קיסר דרש רבי שמלאי מאי דכתיב *הוי המתאווים את יום ה' למה זה לכם יום ה' הוא חשך ולא אור משל לתרגול ועמלף שהיו מצפין לאור א"ל תרגול לעמלף אני מצפה לאורה שאורה שלי היא ואתה למה לך אורה והיינו

